

شناسایی و تحلیل مصالح هم ساز با اقلیم در مرمت آثار تاریخی،

نمونه موردی عمارت تاریخی مسعودیه

نرگس عودی - امیرپیوند بُرُبر (بوربور)

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، گرایش معماری، دانشگاه آزاد تهران مرکز، گیشا، خ ۳۱، پ ۵۰، nargessoudi@yahoo.com

۲- دانشجوی دکترای تخصصی معماری، گرایش معماری، دانشگاه آزاد واحد اراک، گیشا، خ ۳۱، پ ۵۰، ap.borbor@gmail.com

چکیده:

بناهای تاریخی مکان های ویژه ای هستند که نه تنها با ارزش ترین میراث فرهنگی تاریخ یک ملت بلکه منابع طبیعی قابل توجهی را نیز در برمی گیرند. که متأسفانه امروزه به علت عدم توجه کافی در حال فرسودگی و زوال می باشند. آنچه که امروزه به طور خواسته یا ناخواسته معماری بومی ما را تهدید می نماید، ناسازگاری یکی از اجزای معماری با اقلیم آن یعنی بی توجهی به پتانسیل های ناشی از کاربرد مصالح بومی و مصالح جدید ناهمساز با محیط می باشد که از نتایج آن خلق آثاری است که تعلق به یک منطقه مشخص ندارد، و این گونه سیمای شهرهای جدید با هویتی گمگشته شکل می گیرد. بنابراین از ابتدایی ترین اقداماتی که باید در زمینه حفظ و احیای این گونه بناها انجام شود، خودبسندگی و تکیه بر مصالح بوم آورد است که یکی از پنج اصل معماری ایرانی می باشد. مصالحی همچون اجر و خشت که در بنا و ساختمان بار زمانی و تاریخی را به دوش می کشد. و همین موضوعات نشان دهنده اهمیت توجه به مساله مصالح همساز با اقلیم در ساختمان است. استفاده از مصالح سنتی در معماری بومی و ایجاد ارتباط بین عناصر آنها با الهام از طبیعت، مبین رابطه ناگسستگی انسان و طبیعت تاریخی خود است و و با روح بنا نیز هم گام است. در این مقاله، در ابتدا به بیان و تحلیل شاخص های تاثیر گذار مصالح همساز با اقلیم در مرمت آثار تاریخی پرداخته شده است و سپس به مقایسه این شاخص ها با نمونه موردی موجود پرداخته شده و در نهایت الگوهایی جهت استفاده از مصالح همساز با اقلیم ارائه شده است. تجزیه و تحلیل شاخص ها با استفاده از روش SWOT انجام می گیرد. روش تحقیق در این پژوهش توصیفی- تحلیلی است که در این روش با بررسی تاثیر یک پدیده یا متغیر در بروز یا ایجاد یک پدیده (متغیر) دیگر، رابطه بین پدیده ها نشان داده می شود. هدف اصلی این پژوهش شناسایی و تحلیل مصالح همساز با اقلیم در مرمت آثار تاریخی می باشد و عمارت مسعودیه نیز به عنوان نمونه موردی مورد بررسی قرار گرفته است.

کلید واژه ها: مصالح همساز با اقلیم_مرمت آثار تاریخی_عمارت مسعودیه_شهر تهران

بیان مساله:

با توجه به آنکه میراث تاریخی و فرهنگی هر کشور، آثار تاریخی به جا مانده از آن سرزمین است بنابراین باید در جهت حفظ و نگهداری آن هر چه بیشتر کوشا بود. در ایران به دلیل وجود آثار تاریخی بسیار توجه به این امر از حساسیت بیشتری برخوردار است، چرا که هر بنا در لایه های زمانی مختلف به دلیل شرایط مملکتی و فرهنگی دست خوش مداخلات شده است که یا در جهت حفظ بنا بوده است یا آنکه به مرور موجب فرسودگی و از بین رفتن تدریجی بنا شده است. (حجازی، ۱۳۸۴) در این مقاله به بررسی